

Sprawozdanie z działalności bibliotek zakładowych w systemie biblioteczno-informacyjnym UAM za rok 2004.

I. Struktura organizacyjna

W bieżącym roku sprawozdawczym do statystyki włączono po raz pierwszy dane dotyczące Biblioteki Katedry Ekokomunikacji – kolekcji Wydziału Neofilologii. Również odnotowano ważne zmiany organizacyjne. Kontynuowano prace dotyczące selekcji i melioracji zbiorów Dydaktycznej Biblioteki Wydziału Biologii w związku z otwarciem nowego gmachu dla Wydziału Biologii na Morasku. Również to samo zadanie postawiono wszystkim bibliotekom instytutowym, katedralnym i zakładowym wydziału. Z dniem 31.12.2004 zamknięto działalność dotychczas funkcjonujących jednostek i utworzono Bibliotekę Wydziału Biologii, scalającą zbiory małych bibliotek. Rozpoczęto udostępnianie zbiorów kolekcji Śrem w systemie Horizon podporządkowanej bibliotekom Wydziału Chemii i Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych dla zlokalizowanych kierunków studiów. Prowadzono prace budowlane nad gmachem Biblioteki Wydziału Neofilologii w celu oddania do użytku. Należy zaznaczyć, że opracowano plan komputeryzacji Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji i zgodnie z przyjętymi założeniami bibliotekę podłączono do sieci ogólnouczelnianej. Brak dostawy sprzętu komputerowego spowodował opóźnienia nadal w pracach nad wdrożeniem systemu Horizon.

W podsumowaniu należy zaznaczyć, że w trakcie organizowania się i na etapie wyposażenia w sprzęt meblowy i komputerowy jest Biblioteka Wydziału Biologii. Natomiast w trakcie budowy są dwie jednostki wydziałowe: Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych oraz Biblioteka Wydziału Neofilologii. Poza tym na etapie projektowania jest Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej.

Biblioteki zakładowe tworzą system biblioteczno-informacyjny i funkcjonują jako specjalistyczne biblioteki naukowe: wydziałowe, instytutowe, katedralne, zakładowe oraz pozawydziałowe.

System tworzą: 9 bibliotek wydziałowych (Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Dwuwyziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych i Biblioteka Wydziału Teologicznego) oraz 12 instytutowych i 6 katedralnych. Poza tym w skład struktury wchodzi biblioteki: Obserwatorium Astronomicznego, Studium Nauczania Języków Obcych, Kolegium Języków Obcych, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise i Ogródu Botanicznego.

W roku 2004 Dyrekcja Biblioteki Uniwersyteckiej przyznała prawo do wystawiania kart bibliotecznych 5 bibliotekom systemu: Dwuwyziałowej Bibliotece Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Bibliotece Wydziału Matematyki i Informatyki, Bibliotece Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Bibliotece Instytutu Historii i Bibliotece Instytutu Prastorii.

W 2004 r. zorganizowano 14 spotkań z kierownikami bibliotek w celu omówienia problemów bieżących, a przede wszystkim związanych z wdrażaniem systemu Horizon, retrokonwersją księgozbiorów, serwisem komputerowym oraz prenumeratą czasopism polskich i zagranicznych (Biblioteka Uniwersytecka) oraz szkoleniem pracowników nowoprzyjętych i w systemie Horizon.

Stan etatowy bibliotek zakładowych wynosił na koniec roku 161 etatów bibliotecznych i inżynierjno-technicznych. W czterech jednostkach zdublowano etaty na czas określony ze względu na dłuższe zwolnienia lekarskie pracowników /Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji/ Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej/. W ramach tej liczby etatów pracowało 176 osób.

Rozkład ilościowy etatów na poszczególnych stanowiskach w grupie zawodowej bibliotekarzy przedstawia się następująco:

	2003	2004
bibliotekarze dyplomowani -	3	3
służba biblioteczna -	145 1/2	146 1/2
inżynierjno-techniczni -	12 1/2	11 1/2
ogółem	161 etatów	161 etatów

Również dokonano analizy struktury wykształcenia pracowników:

Wykształcenie	2001		2002		2003		2003		2004	
wyższe	123	78,34	128	136	79,07	77,58	136	79,07	140	79,54
średnie	32	20,39	35	31	18,03	21,21	31	18,03	36	20,46
zasadnicze	2	1,27	2	5	2,90	1,21	5	2,90	0	0
Ogółem	157	100,00	165	172	100,00	100,00	172	100,00	176,00	100,00

Obsada personalna poszczególnych jednostek nie uległa zasadniczym zmianom. Z wykształceniem średnim dominują pracownicy w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Filologii Angielskiej, Wydziału Prawa i Administracji

Absencja chorobowa wynosiła 2 392 dni tj. o 666 dni więcej w porównaniu z rokiem 2003 (1726). W przeliczeniu na 1 pracownika przypada 14 dni zwolnienia lekarskiego. Statystykę zwolnień zawiązują urlopy zdrowotne i macierzyńskie (+ 2 urlopy macierzyńskie, 1 wychowawczy, 1 zdrowotny). W większości jednostek stwierdzono brak zwolnień lekarskich.

Z funduszu nagród otrzymało 30 osób nagrodę III stopnia, 8 osób - II stopnia i 3 osoby - I stopnia tj. 23,29% ogółu pracowników /2003 r. - 35osób/.

Średnia płaca zasadnicza bibliotekarzy obliczona na podstawie danych zamieszczonych w sprawozdaniach kształtuje się na poziomie 1479 zł + 20% premii.

II. Finanse

Środki finansowe wykorzystane przez biblioteki określono na podstawie poszczególnych rodzajów wydatków. Zasady przyznawania budżetu przez wydziały, instytuty i katedry są bardzo różne. Część jest finansowana ze wspólnych środków finansowych, część ma fundusze wydzielone z poszczególnych kont tj. działalności statutowej, badań własnych i dydaktyki /biblioteki wydziałowe/ na podstawie przedkładanych planów finansowych dotyczących kategoryzacji kosztów.

Głównym celem w polityce wydatkowania środków finansowych jest zakup książek i prenumerata czasopism polskich i zagranicznych zamawianych przez Bibliotekę Uniwersytecką na dany rok kalendarzowy oraz retrokonwersja księgozbiorów. W dalszej kolejności można odnotować dodatkowe rodzaje kosztów związane przede wszystkim z zakupem sprzętu komputerowego, meblowego, kodów kreskowych, pasków magnetycznych, czytników kodów kreskowych oprawą książek, opłatami pocztowymi, itp.

Wydatkowanie środków finansowych w poszczególnych bibliotekach zakładowych przedstawiało się następująco:

Wydatki środków finansowych bibliotek zakładowych

Nazwa biblioteki	Wydatki ogółem		Wartość zinwentaryzowanych zbiorów	
	2003	2004	2003	2004
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	20 178,00	29654,95	7 501,67	9378,64
Biblioteka Wydziału Chemii	640 423,29	612521,26	68 614,04	74986,86
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	23 956,79	12736,11	11 492,96	7360,30
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	130 000,00	75583,00	60 803,77	49153,00
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	11 863,44	10681,44	8 770,95	7693,07
Biblioteka Wydziału Fizyki	423 311,64	520141,67	9 163,69	22244,37
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	11 296,00	7821,00	8 726,00	4951,49
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	23 236,61	24418,25	11 174,69	11263,08
Biblioteka Instytutu Historii	57 019,08	60000,00	26 484,36	24032,08
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	32 095,08	32313,85	70 631,39	80664,97
Biblioteka Instytutu Prahistorii	17 316,40	17405,58	3 803,40	10429,00
Biblioteka Katedry Muzykologii	36 127,00	16685,23	36 127,00	11630,80

Czytelnia Instytutu Wschodniego	20 655,94	11429,94	20 655,94	10922,53
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	181 205,05	260 852,38	44 944,60	57449,05
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	118 500,54	117924,08	68 229,05	79266,66
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	175 642,00	211985,41	38 033,00	44368,60
Biblioteka Instytutu Geologii	11 900,00	17400,00	9 585,00	8708,60
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	30 673,69	48845,19	13 981,49	26019,39
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	95 243,04	98847,31	39 168,77	53501,90
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	36 311,84	38139,83	28 172,00	27479,78
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	2 903,00	20000,00	603,00	5816,59
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	34 126,82	43742,38	15 162,37	21589,83
Biblioteka Katedry Orientalistyki	5 779,94	4792,43	1 532,44	2523,78
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	2 188,99	21643,19	126,59	12474,15
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	5 217,21	28210,48	5 217,21	27202,48
Biblioteka Ekokomunikacji	Nie podano	8203,41	Nie podano	8203,41
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	144 318,09	230151,78	103 982,40	179926,25
Biblioteka Wydziału Teologii	Nie podano	Inne źródło finansowania	Nie podano	Inne źródło finansowania
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	1 083,00	7408,38	1 083,00	4866,18

Biblioteka Ogródu Botanicznego	14 777,76	15732,97	12 888,08	12820,32
Biblioteka Collegium Języków Obcych	13 536,35	11823,15	9 500,90	6444,04
Biblioteka Ośrodka Alliance France	15 121,75	5451,28	2 141,15	5451,28
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	3 027,42	4112,49	153,00	1166,72
Ośrodek Kultury Austriackiej	6 220,00	7500,00	0	1275,01
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	32 304,79	31958,25	30 254,00	20127,74
OGÓŁEM	2.377 560,55	2.666 116,67	768 707,91	931 391,95

Ogółem wydatki bibliotek zakładowych wynosiły **2.462 713,34 zł** /2003 r. - 2.377 560,55 zł/, przy czym do inwentarza wpisano nabytki z różnych źródeł wartości **931 391,95 zł** /2003 r. –768 707,91 zł/. Wydatkowanie środków finansowych zostało powiększone o kwotę 288 556,12 zł w porównaniu z rokiem 2003. Natomiast wartość nabytków odnotowanych w inwentarzu jest wyższa o kwotę o 162 684,04 zł.

Należy podkreślić, że część bibliotek sieci miała możliwości uzyskania funduszy z innych źródeł w ramach wydziałów z przeznaczeniem wyłącznie na zakup sprzętu komputerowego i mebli na wyposażenie remontowanych pomieszczeń / Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Historii Sztuki, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Ogródu Botanicznego).

Biblioteki miały również przyznane środki finansowe przez władze dziekańskie i 20% z rezerwy Rektora UAM tj. w kwocie **116 061 zł** /2003 r. – 100 000 zł /. Władze dziekańskie poszczególnych wydziałów przyznały środki finansowe w kwocie **96 634 zł** /2003 – 125 045 zł/ na kontynuowanie prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów specjalistycznych. W bieżącym roku dofinansowanie ze strony Rektora UAM było w wysokości 20% do kwoty przyznanej przez zainteresowane jednostki. Dodatkowe środki finansowe otrzymała Biblioteka Instytutu Antropologii Kulturowej. Przyznane kwoty okazały się nadal za niskie w stosunku do ilości zbiorów podlegających retokonwersji w bibliotekach i możliwości pracowników, którzy zaliczyli szkolenia w tym zakresie. Brak środków finansowych i wyposażenia w sprzęt komputerowy przyczyniły się do tego, że udział niektórych jednostek w pracach nad retrokonwersją jest bardzo krótki, a tym samym dostępność do katalogu komputerowego mała.

**Wykaz bibliotek zakładowych, którym przyznano środki finansowe
na retrokonwersję w roku 2004.**

Lp.	Nazwa biblioteki	Kwota Wydział	Kwota Rektor	Ogółem
1	Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej I Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	10 000,00	2000,00	12 000,00
2	Biblioteka Wydziału Teologicznego	1 860,00	372,00	2 232,00
3	Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	4 600,00	920,00	5 520,00
4	Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	2 274,00	455,00	2 729,00
5	Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	1 300,00	260,00	1 560,00
6	Biblioteka Wydziału Fizyki	7 500,00	1 500,00	9 000,00
7	Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	30 000,00	6 000,00	36 000,00
8	Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	3 000,00	600,00	3 600,00
9	Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	7 500,00	1 500,00	9 000,00
10	Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	2 000,00	500,00	2 500,00
11	Biblioteka Wydziału Chemii	1 600,00	320,00	1 920,00
12	Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	5 000,00	1 000,00	6 000,00
13	Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych i Biblioteka Instytutu Geologii	20 000,00	4 000,00	24 000,00
RAZEM:		96 634,00	20 927,00	116 061,00

**Zestawienie wydatkowania środków finansowych przekazywanych na
retrokonwersję w latach 1999 – 2004.**

Rok	Udział w kwocie	Razem	
I półrocze 1999	50 % Rektor 50 % Wydziały	58 800,00 zł 58 800,00 zł	117 600,00 zł
2000	50 % Rektor 50 % Wydziały	150 400,00 zł 150 400,00 zł	300 800,00 zł
2001	50 % Rektor 50 % Wydziały	125 013,00 zł 125 013,00 zł	250 026,00 zł
2002	Rektor Razem Wydziały za 2002	100 000,00 zł 125 045,00 zł	225 045,00 zł
2003	Rektor Razem Wydziały za 2003	100 000,00 zł 135 000,00 zł	235 000,00 zł
2004	Rektor	20 927,00 zł 96 634,00 zł	116 061,00 zł
Ogółem	Razem Rektor za lata 1999 – 2004 Razem Wydziały lata 1999 – 2004 690 892,00 zł	555 140,00 zł	1 246 032,00 zł

W latach 1999-2004 wydatkowano łącznie kwotę **1 246 032,00 zł**, co pozwoliło na opracowanie 30% zbiorów wydawnictw zwartych zlokalizowanych w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni. W podsumowaniu należy podkreślić, że biblioteki nie posiadają funduszy własnych, a jeżeli mają to niewielkie kwoty uzyskane z tytułu kar za przetrzymywanie książek po wyznaczonym terminie i 5 bibliotek tytułem wystawiania kart bibliecznych i prolongaty. Te środki z reguły przeznaczane są na zakup książek i czasopism do wykorzystania wewnętrznego lub drobnego sprzętu technicznego na wyposażenie danej jednostki.

Ogólnie można stwierdzić, że biblioteki muszą dostosować swoje wydatki do wysokości przyznawanych funduszy. W znacznej ilości bibliotek odnotowano brak środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego, przeprowadzanie remontów, oprawę książek i czasopism.

III. Gromadzenie

Głównym zadaniem polityki gromadzenia poszczególnych jednostek jest tworzenie zbiorów specjalistycznych. Podstawowymi źródłami bieżących wpływów są kupno, wymiana i dary.

Z ogólnego wpływu do zbiorów włączono **33 438 wol.** druków zwartych i 9138 egzemplarzy czasopism polskich i zagranicznych tj. ogółem **42 576 wol.** /2003 r. – 45 476 wol./ oraz 850 jednostek zbiorów specjalnych. W ramach tych jednostek selekcji zostały poddane prace magisterskie. Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy o 24 619 wol. w porównaniu z rokiem ubiegłym (z uwzględnieniem zbiorów specjalnych).

Ogólny stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów:

Rodzaj zbiorów	2000	2001	2002	2003	2004
Wydawnictwa zwarte	1 496 347	1 464 458	1 482 927	1 521 639	1 555 077
Czasopisma	286 187	290 259	319 965	326 827	321 137
Zbiory specjalne	99 568	105 600	165 552	175 402	172 273
Ogółem	1 882 102	1 860 317	1 968 444	2 023 868	2 048 487

**Stan ilościowy zbiorów w poszczególnych bibliotekach zakładowych
na dzień 31.12.2003 r. i 31.12.2004 r.**

Księgozbiór						
Nazwa biblioteki	Wydawnictwa Zwarte		Czasopisma		Zbiory specjalne	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	59 429	37 779	32 716	17 463	53 552	46 036
Biblioteka Wydziału Chemii	26 317	24 182	22 749	23 056	24 149	24 313
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	47 380	47 566	1 795	1 832	1 014	1 038
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	137 452	139 311	10 281	10 372	10 293	10 834
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	11 758	12 213	489	492	400	513
Biblioteka Wydziału Fizyki	37 210	37 605	14 900	14 854	468	602
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	7 837	7 865	5 177	5 222	2 198	2 203
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	23 435	23 769	5 298	5 396	1 690	1 810
Biblioteka Instytutu Historii	129 102	130 900	40 193	41 248	534	534
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	39 056	40 322	10	1 000	18 007	18 125
Biblioteka Instytutu Prahistorii	22 214	22 625	15 101	15 368	648	683
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	34 377	35 324	22 505	23 185	773	881
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	158 973	162 426	7 720	8 846	0	0
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	42 171	43 787	23 715	24 440	422	432
Biblioteka Instytutu Geologii	9 128	9 341	14 361	14 895	0	0
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	42 110	43 150	11 099	11 485	1 536	1 534
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	97 884	68 584	1 464	1 580	5 413	5 690
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	105 872	106 716	6 092	6 192	5 736	6 198
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	56 934	57 341	14 002	13 480	3 964	4 318

Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	86 959	87 697	1 133	1 197	4 214	4 039
Biblioteka Katedry Orientalistyki	4 994	5 922	1 046	1 193	428	504
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	8 322	8 617	2 673	2 807	923	886
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	24 412	26 035	674	691	451	474
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	124 671	127 750	62 704	64 353	720	1 228
Biblioteka Wydziału Teologicznego	112 235	118 691	0	0	24 852	25 109
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	17 305	17 477	1 005	1057	624	664
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	17 766	18 033	0	0	1 904	2 000
Ośrodek Kultury Austriackiej	6 908	7 219	0	0	714	744
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4 128	4 175	1 844	1851	209	222
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	13 983	14 261	0	0	853	877
Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise	6 573	6 833	13	1 200	942	1 026
Biblioteka Katedry Muzykologii	17 118	17 449	5 597	5677	3 447	4 467
Czytelnia Instytutu Wschodniego	2 413	2 838	117	181	86	124
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	15 213	15 925	354	354	4 038	4 097
Biblioteka Katedry Ekokomunikacji	Nie podano	561	Nie podano	261	Nie podano	68
OGÓŁEM	1 551 639	1 555 077	326 827	321 227	175 202	172 273

Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym, co wynika z prowadzenia bardziej szczegółowej statystyki dotyczącej czasopism i selekcji zbiorów. Powyższy przyrost w zakresie gromadzenia wydawnictw zwartych i czasopism zamyka się liczbą **20 927** woluminów i jest niższy w porównaniu z latami ubiegłymi (2003r. – 55 424 wol. Na dzień 31.12.2004 r. zarejestrowano **1 945** /2003 r. – 1 880) tytułów czasopism polskich i zagranicznych otrzymywanych w ramach prenumeraty, w tym 617 (2003 – 522/ tytułów zagranicznych z Biblioteki Uniwersyteckiej otrzymywanych w depozyt. Analizując czasopisma pod względem tytułowym odnotowano na stanie bibliotek **10 605** (2003 - 10 783) tytułów ogółem, w tym **6 435** (2003 - 6 493) tytułów zagranicznych.

Zestawienie tytułowe czasopism w bibliotekach zakładowych w roku 2004

Czasopisma zarejestrowane	Ilość tytułów		W tym prenumerata	
	2003	2004	2003	2004
Polskie	4 250	4 170	927	1 024
Zagraniczne	6 493	6 435	953	921
Ogółem	10 743	10 605	1 880	1 945
W tym Biblioteka Uniwersytecka			522	617

W ramach zbiorów specjalnych zgromadzono **172 273** jednostek /2003 r. – 175 202/ jednostek/ pozyskiwanych z różnych źródeł wpływu. Stan inwentarzowy został pomniejszony o **2 929** jednostek w stosunku do roku ubiegłego w ramach dodatkowych zakupów tego rodzaju wydawnictw. Zestawienia ilościowe pozwoliły stwierdzić, że dominują wpływy pozyskiwane drogą kupna, co jest korzystne i zgodne z polityką gromadzenia. Nadal w zbiorach dominują prace dyplomowe i nadbitki, w mniejszym stopniu starodruki, mapy i atlasy. Pojawiają się nowe rodzaje, jak CD-ROMY i to w większych ilościach (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki) dyskietki, płyty kompaktowe, itp. W bieżącym roku odnotowano znaczny wzrost tego typu dokumentów. Cenne zbiory starodruków posiadają trzy biblioteki: Biblioteka Historii Sztuki /473 wol./, Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej /357 wol./, Biblioteka Wydziału Teologicznego /24 448 wol./ .

Ważnym źródłem pozyskiwania zbiorów jest wymiana. W przypadku kilku bibliotek ma dłużej tradycję i pozwala na zdobycie cennych materiałów konferencyjnych, seminaryjnych, regionalnych. Najszerzą wymianę wydawnictw zwartych i czasopism prowadzą: Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej /kontraheńców polskich – 213 /2002 – 210/, zagranicznych – 1350 /2003 – 1020/, Biblioteka Instytutu Prahistorii /kontraheńców polskich – 47 /2003 – 45/, zagranicznych – 223 /2003 – 220/. W dalszej kolejności należy wymienić Bibliotekę Wydziału Teologicznego /kontraheńców polskich – 67, kontraheńców zagranicznych – 184/, Bibliotekę Instytutu Historii Sztuki, Bibliotekę Etnologii i Antropologii Kulturowej, Bibliotekę Instytutu Geologii i Bibliotekę Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Bibliotekę Wydziału Biologii, Bibliotekę Instytutu Filologii Romańskiej, Bibliotekę Filologii Germańskiej. W analizowanym roku odnotowano - **585** /2003 - 651 kontraheńców polskich i **1945** /2003 – 1984/ kontraheńców zagranicznych. W ramach prowadzonej wymiany międzybibliotecznej wysłano – **4 301** /2003 – 3979 / egzemplarzy wydawnictw własnych i otrzymano **2 927** /2003 – 2 512/ zagranicznych. Odnotowano spadek zarówno źródeł wymiany polskiej i zagranicznej, natomiast wzrost ilości egzemplarzy pozyskiwanych w ramach wymiany międzybibliotecznej. Wydawnictwa pozyskiwane na zasadzie wymiany międzybibliotecznej stanowią ważne źródło dla badań naukowych i dydaktycznych. Corocznie uaktualnia się listę kontraheńców w celu ukierunkowania polityki wymiany.

Na podstawie zamieszczonych materiałów statystycznych odnotowano w niektórych jednostkach zbiory nie opracowane. Liczba tego typu wydawnictw waha się w granicach – 234 266 wol. /2003 r. –242 299wol. (w tym 146 000 wol. Wydziału Teologicznego) i wzrasta w porównaniu z latami ubiegłymi. Stan zbiorów nie zainwentaryzowanych przedstawia poniżej zamieszczone zestawienie:

1999	-	38 750
2000	-	50 538
2001	-	240 765
2002	-	182 731
2003	-	242 299
2004	-	234 266

Podsumowując można stwierdzić, że 50% ogółu bibliotek nie posiada zbiorów nie opracowanych. Duży procent zbiorów nie zinwentaryzowanych i jego wzrost wynika z wpływów jednorazowych w dużych ilościach typu dary czy wymiana, łącznych wpływów z różnych źródeł, ilości udostępnień i obsady etatowej danej jednostki oraz z prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów. W bieżącym roku zarejestrowana duża liczba zbiorów nie wpisanych do inwentarza wynika z ujawnienia bardziej szczegółowych danych przez Bibliotekę Wydziału Teologicznego /80 % ogółu/.

Moduł gromadzenia wprowadziła tylko jedna jednostka systemu bibliotecznego – informacyjnego: Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych.

IV. Opracowanie

Większość jednostek prowadzi aktualnie katalog komputerowy. Nadal są utrzymywane tradycyjne katalogi /kartkowe/: alfabetyczny, rzeczowy, zbiorów specjalnych, publikacji pracowników, itp. Do bibliotek, które wprowadziły wyłącznie katalog komputerowy zbiorów należą:

Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii,
 Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki,
 Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki,
 Biblioteka Wydziału Fizyki,
 Biblioteka Katedry Orientalistyki,
 Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej
 Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej,
 Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej
 Studium Nauczania Języków Obcych
 Biblioteka Instytutu Geologii,
 Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych,
 Biblioteka Wydziału Chemii
 Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej
 Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej
 Biblioteka Instytutu Prahistorii
 Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej
 Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii
 Biblioteka Wydziału Teologicznego
 Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu
 Biblioteka Instytutu Historii
 Biblioteka Instytutu Językoznawstwa
 Ośrodek Kultury Austriackiej
 Biblioteka Katedry Muzykologii

Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej

Stopniowo opracowanie komputerowe wprowadzało coraz więcej bibliotek w porównaniu z rokiem ubiegłym. Do bibliotek, które nie prowadzą katalogu komputerowego należą:

Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji,
 Biblioteka i Czytelnia Brytyjska
 Biblioteka Kolegium Języków Obcych
 Biblioteka Ogródu Botanicznego
 Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise
 Biblioteka Historii Sztuki

Wynika to z braku podłączenia wymienionych bibliotek do ogólnouczelnianej sieci komputerowej. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że większość jednostek opracowuje zbiory komputerowo. Natomiast pozostałe jednostki łączą katalog tradycyjny i komputerowy. Niski procent bazuje wyłącznie na katalogu kartkowym, przede wszystkim te jednostki, które nie mają podłączenia do sieci ogólnouczelnianej lub pracują w innym systemie (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki – SOWA). Wynika to również z braku przygotowania pracowników, obsady etatowej, jak również wyposażenia w sprzęt komputerowy.

Stan ilościowy opracowanych rekordów w systemie Horizon w poszczególnych bibliotekach przedstawia się następująco:

Ilość opracowanych opisów bibliograficznych i egzemplarzy książek w bibliotekach zakładowych.

Nazwa Biblioteki	2000 – 2003		2003/2004	
	Liczba egzemplarzy książek	Liczba opisów bibliograficznych	Liczba egzemplarzy książek	Liczba opisów bibliograficznych
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii oraz Biblioteki Zakładowe Wydziału Biologii	6137	239	272/190	59/53
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	11031	3591	2011/3431	859/1994
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	24225	9004	2013/1945	1300/935
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	28589	13948	4427/5713	2062/3603
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	37505	12320	8377/4264	3052/1293

Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	35001	2255	5107/ 6080	94/ 4443
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	10709	4535	1439/ 970	711/ 304
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	14703	5473	2238/ 2548	752/ 989
Biblioteka Wydziału Fizyki	16258	5314	3034/ 1698	1824/ 406
Biblioteka Instytutu Geologii	9113	2287	963/ 1027	719/ 538
Biblioteka Instytutu Historii	105196	64455	102712/ 9209	5651/ 7054
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	6262	1851	2863/ 873	1021/ 434
Biblioteka Instytutu Prahistorii	7098	3273	828/ 403	338/ 219
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	4562	1200	555/ 818	87/ 196
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	11343	1090	937/ 423	567/ 133
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	1816	339	498/ 1048	197/ 175
Biblioteka Katedry Orientalistyki	1432	579	179/ 67	122/ 42
Biblioteka Wydziału Chemii	5716	1100	1016/ 530	314/ 198
Biblioteka Wydziału Matematyki	19773	3715	5864/ 4285	1385/ 1239

i Informatyki				
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	39401	9304	3542/ 3849	1155/ 958
Biblioteka Katedry Muzykologii	2543	1607	1270/ 943	458/ 643
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	1984	1637	703/ 577	611/ 337
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	3090	1	192/ 30	1/ 1
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	1814	680	386/ 307	189/ 170
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	40961	4584	12004/ 11918	2167/ 2072
Biblioteka Wydziału Teologii	nie podano	nie podano	nie podano/ 8590	nie podano/ 6869
Ośrodek Austriacki i Biblioteka	209	160	209/ 961	160/ 680
Biblioteka Katedry Ekokomunikacji	519	165	518/ 283	165/ 50
OGÓŁEM	446 990	154 706	164 157/ 74 672	26 020/ 37 720

W ramach kontynuacji prac związanych z retrokonwersją i opracowań bieżących wpływów wprowadzono do katalogu komputerowego **37 720 rekordów** (2003 - 26 020) i **74 672** pozycji bibliograficznych /2003r. – 164 151 /. Do roku 2004 opracowano **192 426 rekordów** i wprowadzono do katalogu **521 662 pozycji bibliograficznych** tj. 30% ogólnego zbioru wydawnictw zwartych - 28 biblioteki zakładowe/, które w dużym stopniu rozbudują tworzoną bazę bibliograficzną w ramach uczelni.

Do funkcjonujących katalogów tradycyjnych włączono 30 315 kart katalogowych /2001 r.- 54 402, 2002 r. – 42 422, 2003 – 32 802/. Dane te świadczą o wdrażaniu modułu katalogowania w

systemie HORIZON, spadek ilości kart jest wynikiem odchodzenia od katalogu tradycyjnego i wprowadzania wyłącznie katalogu komputerowego w większym lub mniejszym stopniu przez biblioteki systemu biblioteczno-informacyjnego. Część bibliotek gromadzi wydruki opracowanych rekordów bibliograficznych dla większego zabezpieczenia danych na życzenie pracowników naukowych.

V. Udostępnianie

W zakresie udostępniania zbiorów do czytelni i poza bibliotekę nie zarejestrowano znacznych zmian, o czym świadczą dane w kolejnych latach przedstawione w tabeli poniżej:

Udostępnianie	2000	2001	2002	2003	2004
CZYTELNIA	1 100 376	1 006 638	1 172 362	744 262	744 698
WYPOŻYCZALNIA	796 875	613 463	679 043	556 285	550 079
OGÓŁEM	1 897 251	1 620 101	1 851 405	1 300 547	1 294777

W zakresie udostępniania pomiędzy rokiem 2002 a 2003 odnotowano utrzymanie się wypożyczeń mniej więcej na tym samym poziomie. Dane zarejestrowane są zaniżone przede wszystkim ze względu na wolny dostęp do półek wprowadzony w czytelniach kilku jednostek /Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Instytutu Historii /. Zmienione zostały zasady obliczeń w tym zakresie. Na dane statystyczne miały wpływ również przeprowadzane długoterminowe remonty w bibliotekach: Instytutu Historii Sztuki, Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Bibliotece Instytutu Filologii Angielskiej, Bibliotece Instytutu Filologii Germańskiej, Ośrodka Kultury Austriackiej oraz Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego. O powyższej statystyce decyduje ilość studentów na poszczególnych kierunkach, jak i również cena podręczników. Poza tym bardziej szczegółowo jest prowadzona statystyka w tym zakresie.

Natomiast odnotowano wzrost indywidualnych kont czytelniczych –**113 410** /2003 - 43 949, 2002 – 147 929 , 2001– 115 775, 2000 – 59 341/. Liczba ta ogranicza się do grona bardziej stałych kręgów czytelników tj. studentów i pracowników poszczególnych wydziałów uczelni. Podkreślić należy, że zwiększyła się liczba czytelników wyższych szkół niepaństwowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym powiększyła się ilość miejsc w czytelniach – 1311, 2003/1256, 2002/1189, 2001/1170, 2000/1282, 1999/1251. Dodatkowo utworzono 61 stanowisk.

Aktualnie największą czytelnię posiada Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki -**136** miejsc/ W związku z koniecznością organizowania stanowisk komputerowych dla czytelników na Wydziale Prawa i Administracji powstała czytelnia wydawnictw elektronicznych, która będzie rozbudowywana po dostarczeniu sprzętu komputerowego. Do bibliotek posiadających większe czytelnie należą:

Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	136
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	102
Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	97
Biblioteka Wydziału Teologicznego	92
Biblioteka Wydziału Chemii	92
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	92
Biblioteka Instytutu Historii	73
Biblioteka Wydziału Fizyki	72

Wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów byłby o wiele wyższy przy uwzględnieniu tj. rejestracji odwiedzin wszystkich użytkowników. W niektórych czytelnich wprowadzono wolny dostęp do półek /Biblioteka Wydziału Fizyki, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych .Biblioteka i Czytelnia Brytyjska/. W tych jednostkach korzystanie ze zbiorów nie jest odnotowane. Stan etatowy i prace wdrożeniowe dotyczące systemu Horizon nie pozwalają na prowadzenie szczegółowej statystyki przy tej formie udostępniania.

Udostępnianie księgozbiorów pod względem poszczególnych rodzajów zbiorów do czytelnicy i poza bibliotekę przedstawiało się następująco w poszczególnych latach:

Rodzaj zbiorów	1999	2000`	2001	2002	2003	2004
Druki zwarte	1 042 428	1 063 428	640 055	786 060	504 165	513 764
Czasopisma	666 411	725 412	286 883	300 904	204 348	194 130
Zbiory specjalne	3 750	108 411	51 088	85 398	35 749	36 804
Ogółem	1 802 589	1 897 251	1 006 638	1 172 362	744 262	744 698

Powyższe zestawienie obrazuje, że najczęściej udostępnia się wydawnictw zwartych /podręczniki, skrypty, monografie, wydawnictwa informacyjne itp./. W mniejszym stopniu korzystają użytkownicy z czasopism. W analizowanym roku odnotowano ilość udostępnionych zbiorów do czytelnicy na tym samym poziomie – 744 698 wol./ 2003r. – 744 262 wol./. Zbiory specjalne wykorzystywane są zależnie od specyfiki kierunku studiów.

Należy zaznaczyć, że stopniowo jest wprowadzany moduł udostępniania- aktualnie w tym module pracuje 13 bibliotek. Uzależniony jest w dużym stopniu od wyposażenia danej jednostki w sprzęt komputerowy.

VI. Przechowywanie i konserwacja

Głównym zadaniem w tym zakresie jest porządkowanie i zabezpieczanie zbiorów i to przede wszystkim w okresie wakacyjnym /lipiec, sierpień, wrzesień/. W analizowanym roku rozpoczęto skontrum zbiorów bibliotek Wydziału Biologii w związku ze scalaniem i przygotowaniem do przeniesienia na Morasko. Ubytkowano 2 936 wol./2003 – 4 086 wol./ wydawnictw zwartych. Również w Bibliotece Wydziału Teologicznego kontynuowano prace porządkowe na szerszą skalę związane przede wszystkim z założeniem inwentarzy, ustaleniem stanu majątkowego, czyli wartości posiadanego księgozbioru. W wyniku tych prac ustalono stan zbiorów nie opracowanych i oszacowano na 146 100 wol. /2003 – 242 299 wol./. W dwóch innych bibliotekach odnotowano prace związane z przeprowadzeniem skontrum tj. w Bibliotece Instytutu Filologii Polskiej, Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji i Bibliotece Instytutu Filologii Germańskiej, które miały miejsce w miesiącu lipcu.

Przed wszystkim w okresie letnim przeprowadzano porządkowanie zbiorów, w związku z otrzymaniem dodatkowych pomieszczeń i przeprowadzonymi remontami w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Historii, Instytutu Historii Sztuki, Wydziału Prawa i Administracji. W Bibliotece Katedry Muzykologii zabezpieczono archiwalny zbiór nagrań dźwiękowych. W Bibliotece Katedry Skandynawistyki i Baltologii opracowywano zbiory łotewskie.

Odnotowano w kilku jednostkach częściową selekcję wydzielonych zbiorów w obrębie księgozbioru danej jednostki. W skali całego roku na bieżąco były wykonywane prace w bibliotekach: Wydziału Neofilologii /za wyjątkiem Katedry Skandynawistyki i Baltologii oraz Katedry Orientalistyki/, Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Wydziału Prawa i Administracji, Wydziału Teologicznego, Wydziału Biologii, Wydziału Chemii i Wydziału Fizyki.

W skali bibliotek zakładowych oprawiono – **2 286 wol.** / 2003 – 534 ,2002 – 3 324, 2001 – 3 592 wol.,2000 r. - 5 254 wol./ Zarejestrowana ilość jest wyższa w porównaniu z rokiem ubiegłym. Poziom pod względem statystycznym na jakim kształtuje się oprawa jest wynikiem braku środków finansowych na ten cel, przy wzrastających kosztach usług introligatorskich. Porównując okres pięcioletni można stwierdzić spadek oprawianych egzemplarzy. Zaistniała sytuacja przy braku środków finansowych, wzroście liczby studentów utrudnia w pewnym stopniu rozwój procesu dydaktycznego. Znaczna część podręczników i skryptów udostępniana jest w bardzo złym stanie.

Tradycyjnie przeprowadzano selekcję zbiorów w tych jednostkach, gdzie zaistniała konieczność ze względu na ich specjalizację, mając na uwadze aktualizację i stopień wykorzystania księgozbiorów.

W podsumowaniu należy podkreślić, że w ramach selekcji przygotowywano do ubytkowania tytuły wydawnictw nieaktualnych z problematyką badań i programem zajęć – 47 000 wol. /2003 – 45 000, 2002 r. – 65000, 2001 - 82 603 wol.,2000 - 54 682 wol./ i to przede wszystkim w zakresie wydawnictw zwartych i czasopism, oraz prac magisterskich i odbitek autorskich.

VII. Komputeryzacja

Mając na uwadze prawidłowe wdrażanie systemu Horizon w dalszym ciągu biblioteki koncentrowały się przede wszystkim na działaniach w zakresie:

1. uzupełnienia, wymiany i modernizacji posiadanego sprzętu komputerowego,
2. uzyskania środków finansowych na retrokonwersję,
3. utworzeniu stanowisk komputerowych dla czytelników.

Realizując powyższe zadania przy nawiązaniu współpracy z władzami dziekańskimi, kilka bibliotek uzyskało fundusze ze środków inwestycyjnych uczelni na zakup nowych komputerów i sprzętu uzupełniającego (Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej, Biblioteka Wydziału Biologii).

Przeprowadzając rozeznanie co do bazy sprzętu komputerowego w sieci stwierdzono, że funkcjonuje – 236 /2001 – 152, 2002 r. – 205, 2003 - 217/ zestawów komputerowych, 35 drukarki i 3 skanery. Najlepiej wyposażone w sprzęt komputerowy są takie jednostki, jak: Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki /18/, Biblioteka Instytutu Historii /17/, Biblioteka Wydziału Fizyki /12/, Biblioteka Wydziału Chemii /15/, Biblioteka Wydziału Teologii /14/, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych /13/, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej /12/, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych /19/, Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej /10/.

Zakup nowego sprzętu komputerowego wymagał przeprowadzenia modernizacji sieci teleinformatycznej w kilku jednostkach systemu biblioteczno-informacyjnego.

Zapewnienie dobrego sprzętu komputerowego pod względem technicznym jest ważne dla wprowadzania kolejnych modułów. Udostępnianie zbiorów komputerowe prowadzą w skali sieci biblioteki: Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Instytutu Geologii. Do wprowadzenia modułu udostępniania przygotowuje się Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej.

W dalszym ciągu były kontynuowane prace nad retrokonwersją księgozbiorów. Nadal w ramach prac związanych z retrokonwersją uczestniczyło tylko 13 bibliotek /2003-22/. Poszczególne jednostki były uzależnione od przyznanych środków finansowych na wydziałach.

W roku 2004 została przeprowadzona **konwersja kont czytelnicznych z systemu SOWA na HORIZONA**. Aktualnie w bibliotece do bazy HORIZONA są wprowadzane czasopisma oraz poprawiane opisy wydawnictw zwartych po konwersji z SOWY. **Najwięcej problemów z prawidłowym wdrażaniem systemu HORIZON sprawia moduł udostępniania i zamawiania:** 1. wadliwe ustawienie parametrów tzn. sumowanie wypożyczeń z BU i biblioteki macierzystej jednostki powoduje błąd bazy, 2. łączenie kategorii czytelników w bibliotekach instytutowych (obowiązują inne regulaminy), 3. brak automatycznej zmiany stanu dostępności egzemplarza po zamówieniu przez czytelnika, 4. konieczność ręcznej korekty statusu dla pozycji przeznaczonych do korzystania na miejscu, 5. brak historii wypożyczeń dla poszczególnych egzemplarzy, 6. niejasne komunikaty dla użytkowników przy zamawianiu wydawnictw na stanie inwentarzowym jednostki.

W ciągu roku zostały przeprowadzone uzupełniające szkolenia dla pracowników zainteresowanych jednostek systemu biblioteczno-informacyjnego.

W bieżącym roku serwis nad sprzętem komputerowym nadal powierzono Samodzielnej Sekcji Komputerowej Biblioteki Uniwersyteckiej. Tego typu usługami nie były zainteresowane jednostki funkcjonujące w ramach wydziałów z wyłączeniem Wydziału Fizyki i Wydziału Matematyki i Informatyki.

Najważniejszymi problemami, jakie pozostały nadal do rozwiązania są przy wdrażaniu komputeryzacji są:

1. brak nowych zestawów komputerowych,
2. brak podłączenia do sieci ogólnouczelnianej n/w bibliotek:
  - Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
  - Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej,
  - Biblioteki Ogrodu Botanicznego

Należy podkreślić, że w analizowanym roku udało się podłączyć do sieci ogólnouczelnianej Bibliotekę Wydziału Prawa i Administracji pełniącą ważną funkcję w systemie biblioteczno-informacyjnym. Biblioteka nadal oczekuje na sprzęt komputerowy.

Utworzono stanowiska komputerowe dla czytelników w celu umożliwienia przeglądania katalogu komputerowego zbiorów, jak mające na celu ułatwienie dostępu do Internetu i to przede wszystkim w jednostkach, gdzie na wydziałach nie funkcjonują pracownie komputerowe. Najwięcej stanowisk dla czytelników posiada Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki /14/. Ogółem odnotowano 115 przeglądarek dla użytkowników /2003 r. – 105/. W związku z wprowadzaniem katalogu komputerowego muszą być tworzone we wszystkich jednostkach stanowiska komputerowe dla użytkowników.

Biblioteka i Czytelnia Brytyjska jest w pełni przygotowana do udostępnienia w **systemie Alice for Windows. System został zakupiony przez British Council dla sieci Bibliotek Brytyjskich w Polsce.** Aktualnie trwają prace nad stworzeniem katalogu centralnego, który będzie dostępny na stronie www British Council.

W dalszym ciągu **Biblioteka Historii Sztuki** oczekuje na **konwersję programu SOWA** po wstępnych ustaleniach i przekazaniu bazy danych.

W dalszym ciągu istnieje zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy, jak również konieczna jest częściowa wymiana sprzętu zarejestrowanego na stanie poszczególnych jednostek.

VIII. Działalność informacyjna

We wszystkich jednostkach organizowane są wystawy nowości. Częstotliwość ich jest uzależniona od ilości wpływów z różnych rodzajów źródeł, jak również od zainteresowania użytkowników. Najczęściej aktualne wpływy prezentowane są 2 do 3 razy w miesiącu w ramach tzw. wystaw nowości. Coraz więcej bibliotek organizuje wystawy publikacji pracowników, mające na celu prezentację dorobku naukowego danej jednostki (Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Katedry Muzykologii, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej). Poza tym na większą skalę organizowane są wystawy nowości z zakresu literatury światowej w zakresie poszczególnych dziedzin wiedzy (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej, Instytutu Językoznawstwa przy współpracy z IPS).

Ważniejsze wystawy tematyczne zostały przygotowane przez poniżej zamieszczone biblioteki:

Nazwa biblioteki	Wystawy tematyczne
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii i Biblioteki Zakładowe	Wystawa książek zagranicznych z dziedziny biologii i nauk pokrewnych, maj 2004 przy współpracy z International Publishing Service
Biblioteka Wydziału Chemii	Dwie wystawy nowości światowych wydawnictw chemicznych przy współpracy z International Publishing Service: kwiecień, listopad 2004
Biblioteka Wydziału Teologicznego	1. Katolicyzm polski w warunkach Unii Europejskiej: szanse, zagrożenia, obawy i nadzieje 2. Między akceptacją i odrzuceniem: rola dialogu w życiu ludzi 3. Metodologiczne i teoretyczne problemy katolickiej nauki społecznej
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	Wystawa poświęcona prof. M. Gruchmanowej
Biblioteka Katedry Filologii Słowiańskiej	1. Współczesna literatura bułgarska w naszych zbiorach, maj 2004 2. Swoje – cudze przestrzenie w literaturze słowiańskiej, wrzesień 2004 3. Wystawa poświęcona pamięci Lucji Danielewskiej, październik 2004
Biblioteka Wydziału Fizyki	Wystawa nowości światowych wydawnictw z dziedziny fizyki, matematyki i informatyki przy współpracy z International Publishing Service, maj 2003.
Biblioteka Wydziału Historii	1. Wystawa prac prof. J. Pajewskiego, styczeń 2004, 2. Wystawa publikacji Instytutu Historii za lata 2003-2004
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	1. Wystawa nowości światowych wydawnictw przy współpracy z International Publishing Service, kwiecień 2004.
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	1. Wystawa dorobku naukowego Prof. W.Lipońskiego, 2. Tydzień bibliotek: Starodruki ze zbiorów BIFA – ilustracja XVII – XVIII w., Pierwsze nabytki BIFA, Czasopisma XVIII i XIX w., 3. Wystawa książek i materiałów – Festiwal Literatury Irlandzkiej, listopad 2004, 4. Wystawa Bookseller Salon Książki Naukowej, grudzień 2004
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	1. Wystawa okolicznościowa: A.P. Czechow 1860-1904. W stulecie śmierci pisarza, styczeń – marzec 2004 2. Russkaja Matroszka, styczeń 2004 3. Russkaja łakowaja minjatura, marzec – kwiecień 2004 4. Russkaja i ukraińska paschalnaja otkrytka, marzec – kwiecień 2004 5. „VII Ogólnopolski Konkurs Recytacji Poezji Rosyjskiej”, kwiecień – maj 2004 6. Dzień Antoniego Czechowa – sztuka „Wesele”, maj – sierpień 2004 7. Sowriemiennyj oblik Rossii, wrzesień – październik 2004. 8. Rossija i Polska. Współczesne polsko-rosyjskie, październik-grudzień 2004 9. Russkaja i ukraińska rozdiestwskaja i nowogodnaja otkrytka, grudzień 2004

Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	Wystawa książek zagranicznych z zakresu Nauk o Ziemi i dziedzin pokrewnych, maj 2004
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	Wystawy wydawnictw: 1. Education UK, luty 2004 2. British Poets, kwiecień 2004 3. Books for Children, czerwiec 2004 4. British Science Fiction and Fantasy, lipiec-wrzesień 2004 5. Books on Business and Management, październik 2004 6. Longman – wystawa promocyjna, listopad 2004
Ośrodek Kultury Austriackiej i Biblioteka	1. Wystawa malarstwa Wandy Gostyńskiej, marzec-kwiecień 2004 2. Wystawa malarstwa Wandy Gostyńskiej jesień 2004
Biblioteka Wydziału Prawa I Administracji	Wystawa książek prawniczych i ekonomicznych zagranicznych – prezentacja Systemu Informacji Prawniczej, maj 2004

Największe osiągnięcia w dziedzinie wystawienniczej ma Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej oraz Ośrodek Kultury Austriackiej. Przy współpracy z Instytutem Filologii Germańskiej Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej zorganizowała nowy cykl wykładów dotyczących tematyki tłumaczeń. W związku z profilem swej działalności statutowej Austriacki Ośrodek Kultury. Centrum Egzaminacyjne OSD propaguje kulturę austriacką poprzez organizowane egzaminy i kursy języka niemieckiego, wykłady i wieczory autorskie.

W roku sprawozdawczym **Biblioteka Wydziału Chemii** przygotowywała się do współpracy z **Akademią Medyczną**, wpisując do bazy „docmed” wszystkie tytuły i roczniki posiadanych czasopism. W roku 2005 rozpocznie skanowanie zamawianych artykułów i wysyłanie pocztą elektroniczną.

IX. Dydaktyka

Pracownicy bibliotek zakładowych uczestniczą w procesie dydaktycznym poprzez prowadzenie zajęć w ramach swoich dyscyplin naukowych /Instytut Prahistorii, Obserwatorium Astronomiczne/. Pani dr Barbara Stolpiak z Biblioteki Instytutu Prahistorii prowadziła wykłady fakultatywne: Szklarstwo pradziejowe i Szklarstwo średniowieczne. Poza tym pod jej kierunkiem odbywają się praktyki terenowe z zakresu archeologii. Wszystkie biblioteki wydziałowe i instytutowe organizują zajęcia dla studentów I roku. Ważne jest zapoznanie słuchaczy pierwszych lat studiów z regulaminem udostępniania zbiorów w danej bibliotece, schematem katalogu, jak również z zasadami korzystania z katalogu komputerowego oraz wykazem podręczników obowiązujących w toku studiów.

Biorą udział w pracach naukowo-badawczych poszczególnych wydziałów, instytutów czy zakładów. Do tej grupy należą pracownicy Biblioteki Instytutu Prahistorii, Biblioteki Instytutu Historii Sztuki, Biblioteki Instytutu Filologii Rosyjskiej. Ogółem opublikowano **19** artykułów i notatek /Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Ośrodek Kultury Austriackiej/1999 – 41, 2000 – 36, 2001 – 45, 2002 – 55, 2003 – 18/.

Pracownicy Instytutu Filologii Rosyjskiej uczestniczą w pracach dotyczących opracowania i składu komputerowego materiałów wydawanych przez Instytut. Pani mgr J. Mickiewicz-Turska przygotowała skład komputerowy trzech wydawnictw instytutowych wraz z łamaniem i wydrukiem post-scriptowym na kalkach technicznych.

Należy zaznaczyć, że pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego w coraz większym stopniu biorą udział w opracowywaniu informatorów na rekrutację w danym roku akademickim, jak również w przygotowywaniu wykazów publikacji naukowych instytutów czy wydziałów.

Poza tym duża grupa osób była włączona w organizowanie konferencji naukowych lub osobiście uczestniczyła wygłaszając referaty. Kierownik Biblioteki Instytutu Prahistorii – dr B. Stolpiak przedstawiła referat na konferencji w Aurich /Niemcy/. W Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego p. dr Henryk Kuźmiński przygotował 30 prelekcji dla młodzieży szkolnej.

Ośrodek Kultury Austriackiej prowadził w dalszym ciągu kursy z języka niemieckiego, mając status licencjonowanego centrum egzaminacyjnego, co daje możliwość studentom UAM i innych uczelni uzyskanie dyplomu potwierdzającego znajomość języka niemieckiego. Przeprowadzono trzykrotnie egzaminy /luty, maj, czerwiec/ 2004 roku. W kursach z języka niemieckiego uczestniczyło ogółem – 149 osób /2003 – 124/, przy czym certyfikaty z języka niemieckiego uzyskało – 114 osób /2003 - 128 osób/. Również przez pracowników Ośrodka Kultury Austriackiej były prowadzone prezentacje dla szkół Poznania i okolic, w których uczestniczyło 230 osób. Również mieli możliwość uczestniczenia w 3 konferencjach organizowanych przez Austriackie Towarzystwo Literackie w Wiedniu i St. Petersburgu. Przedstawiciele Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej uczestniczyli w szkoleniu w Warszawie zorganizowanym przez British Council.

W skali sieci bibliotek zakładowych 6 /2003 r. – 4 / pracowników zaliczyło miesięczny staż w Bibliotece Głównej Akademii Rolniczej i Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej i Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w związku z awansowaniem na stanowisko kustosa /Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka Wydziału Teologicznego, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej i Biblioteki Katedry Filologii Słowiańskiej/.

W szkoleniach uzupełniających organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką uczestniczyło 15 osób. Dodatkowo pracownicy brali udział w warsztatach szkoleniowych.

W systematycznie organizowanych szkoleniach dla osób nowoprzyjętych brało udział 9 osób. Zgodnie z przyjętym zarządzeniem zaliczali po raz pierwszy część teoretyczną i praktyczną.

X. Remonty i modyfikacje

W analizowanym roku sprawozdawczym przeprowadzono remonty na większą skalę w Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego, Bibliotece Ośrodka Kultury Austriackiej, Dwuwydziałowej Bibliotece Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Bibliotece Instytutu Filologii Polskiej, Bibliotece Instytutu Historii

W Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego wymieniono instalację elektryczną i oświetlenie, co było powiązane z koniecznością wymalowania pomieszczeń. Również zaplanowano wyposażenie pomieszczeń w nowe regały.

W Bibliotece Instytutu Filologii Polskiej zainstalowano system ochrony zbiorów w czytelni i wypożyczalni.

W Bibliotece Instytutu Historii celem remontu pomieszczenia było utworzenie czytelni dla pracowników naukowych. Wprowadzono zakaz wchodzenia pracowników Instytutu do magazynów biblioteki.

W miesiącach letnich kontynuowano kompleksowy remont całej placówki Ośrodka Kultury Austriackiej, polegający na wymianie okien przy problemach z dogrzaniem budynku.

W Bibliotece Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych rozbudowano wypożyczalnię w celu powiększenia pomieszczenia służącego do usytuowania zestawów komputerowych niezbędnych do pracy w bibliotece i korzystania ze zbiorów.

Prace prowadzone nad budową Biblioteki Wydziału Neofilologii utrudniały w pewnym stopniu działalność bibliotek instytutowych funkcjonujących w budynku Collegium Novum. Połączenie dwóch budynków w najbliższej przyszłości wymagało na bieżąco konsultacji szczegółowych pod względem technicznym.

Należy podkreślić, że kolejne biblioteki oczekują na środki finansowe z przeznaczeniem na prace remontowe. **W bardzo trudnych warunkach pracują Biblioteka Katedry Orientalistyki i Biblioteka Instytutu Językoznawstwa.** Sytuację może zmienić jedynie poprzez oddanie do użytku gmachu Biblioteki Wydziału Neofilologii.

Podsumowując problemy w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego, to:

- podłączenie do sieci ogólnouczelnianej 3 bibliotek:

Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej,
Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
Biblioteki Ogrodu Botanicznego.

- uaktywnienie gniazd sieciowych w pomieszczeniach bibliotecznych i zainstalowanie dodatkowych,

- uzyskanie środków finansowych na kontynuowanie prac związanych z retrokonwersją zbiorów,

- **wymiana, modernizacja i uzupełnienie sprzętu komputerowego** w poszczególnych jednostkach – sprzęt na stanie kilkunastu jednostek jest bardzo zły pod względem technicznym,

- kontynuowanie szkoleń uzupełniających w zakresie poszczególnych modułów związanych z wdrażaniem systemu HORIZON i warsztatów szkoleniowych,

- dbałość o właściwą politykę gromadzenia przy zachowaniu właściwego poziomu selekcji bieżącej i retrospektywnej,

- zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem modułów udostępniania i gromadzenia.

- nawiązanie lepszej współpracy między bibliotekami zakładowymi a Biblioteką Uniwersytecką w zakresie wymiany dubletów i druków zbędnych – propozycja listy elektronicznej.

- opracowanie programu mającego na celu rozwiązanie dotychczasowych problemów dot.

prenumeraty czasopism polskich i zagranicznych (bieżąca informacja, rozliczenia finansowe) w ramach prowadzonej prenumeraty na dany rok kalendarzowy przez BU – centralna prenumerata czasopism spowodowała zwiększenie kosztów zakupu, jak również duże opóźnienia i braki w dostawie,

- usprawnienie zarządzania centralnym serwisem komputerowym (Samodzielna Sekcja Komputerowa BU) dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania.

- brak ustalonego budżetu dla kilkunastu jednostek systemu biblioteczno-informacyjnego na dany rok kalendarzowy,

- dokonanie konwersji zbiorów w programie SOWA w pozostałych jednostkach,

- dopracowanie systemu Horizon pod względem zapisu niektórych pism i alfabetów, a przede wszystkim możliwości odczytywania /problem z katalogowaniem książek języku wietnam-

skim- nie są odczytywane znaki diakrytyczne/. **Bardzo dużo książek w językach orientalnych czeka na opracowanie. Studenci nie mogą korzystać z tych książek, a z pewnością byłyby im przydatne w toku studiów.**

Opracowała
Mgr Danuta Czaja